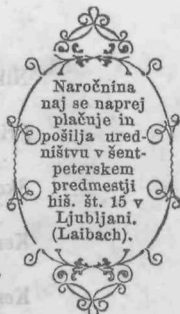

Izhaja 1. dné
v mesecu in
veljá za vse
leto 2 gl. 40 k.
za pol leta
1 gl. 20 kr.
Po pošti: za
vse leto 2 gl.
60 kr., za pol
leta 1 gl. 30kr.

VERTEC.

Naročnina
naj se naprej
plačuje in
pošilja ured-
ništvu v šent-
peterskem
predmestji
hiš. št. 15 v
Ljubljani.
(Laibach).

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 2.

V Ljubljani 1. februarja 1872.

Leto II.

Nauk za mladino.

(Od Marka Antona Mureta.)

Okler si nježen otrok, té željno poslušaj nauke,
Naj ne pomni jih duh sam, tudi odkrivaj jih z deli. —

Najpred časti Boga ter stariše čislaj in one,
Ktere ti dala namesto je starišev sama narava. —

Nikadar ne lagaj, laži ne koristijo nikdar,
Ako pregrešil si kaj, spoznaj, odpusti se ti rado. —

Uči se rad, kaj slajše je, kakor učiti se mnogo?
Njega, ki rad se uči, spremljujeta čast in bogastvo. —

Hvalo mu vedi, če graja te kdo, ko hudo si storil,
In da te zopet grajati mogel ne bode, se varuj. —

Vedi, da kdor prilizuje se rad, on ni ti prijatelj,
Dečku sovražen je, kdor, ko grešil je, svariti ga noče. —

Kdor neprevidnega enkrat je vkanil te s sladko besedo,
Skušal te vkaniti bo, kedar koli imel bo priložnost. —

Napčno verjeti je vsem, in napčno verjeti nikomur,
S prvim prevarjaš pogosto se, z drugim zaupnost si jemlješ. —

Ako hudobno ravnaš, al k temu pripravlaš se v duhu,
Da se prikrivaš ljudém, al Bog pa gotovo vse vidi. —

Pravim prijatlom samó odkrivati smeješ skrivnosti;
Kar da bi drugi molčali želiš, sam prvi zamolči. —

Željno ničesar ne glej, če ne dá se pošteno zveršiti;
Gerde podobe kužijo v persih serca nedolžna. —

Nikdar ne nastavlaj usés nesramnim besedam,
S tacimi se ne pečaj, katere le-té veselijo. —

Pusta ti zdí v začetku učenja se korenina,
Ali donese po kratkem ti času sladke koristi. —

Ljubiš igranje? naglo odide ti tako veselje.
Morda si bral? na veke ti sad učenosti ostane. —

Kakor je zméren počitek koristen in moč pospešuje;
Tako nezméren slabi teló in tlačí razumnost. —

Ako drugim rad koristiš, sebi koristiš;
Ako pa družih ne ljubiš, nihče te ljubil ne bode. —

Da so hudobneži srečni, temu nikar se ne čudi:
Morebiti póna, al pride jim kazen gotova. —

Da ti sladák je počitek mladeneč, dela ne bój se:
Delavnost sama pelje človeka k častnemu miru. —

Ogleduj se v zrcálu: ak ti je dana lepota,
Nikdar ne pogerdi si njé z nesramnim življenjem. —

Ako pa dala ti lepega ní obraza narava,
Prizadevaj si z umom naméstiti zgubo lepote. —

Nespodobnega kaj nikdar storiti ne smeješ,
Skerbi, da sam si boš to, kar prič bi ti bilo veliko. —

Malo govori, poslušaj veliko, tó se spodobi.
Ker dán jezik en sam, pa dano je dvoje ušes nam. —

Mnogokrat ogleduj reči, ki želiš jih hraniti,
Ker ne boji se tatú blagó, ki ga dostikrat vidiš. —

Sperva je sladka lenoba, poznej ti čast pokončuje,
Terda v začetku sicer, al hvalo donaša marljivost. —

Ali mi vina ne pij, al mešaj ga mnogo s studencem,
Vinu če deček se vda, prisiplje plamen plamenu. —

Bodi obraza prijaznega, pametno zmirom govori,
Tako si bodeš lahkó pridobival mnogo prijatlov. —

Revščíne šteti nikdar v sramoto ne smeš siromaku:
Čigar dar je bogastvo, taistega dar je uboštvo. —

Više ceni krepost kot trud zavoljo bogastva,
Dá ti bogastva krepost, ne dá ti kreposti bogastvo. —

Uči se, česar učiš se, zvesto v sercu ohranjaj,
Ali pa delaš sicer, kot s sitom bi vodo zajemal.

Ako so tudi prijetne, nikdar po rečéh ne hrepeni,
Ktere žalijo sramožljivost, al spravljajo v škodo. —

Ne razjezi se rad, nič geršega ni ko togotnost,
Čast je zamétati vse, kar koli te k jezi naganja. —

V jésen na gori visoci buhajo močni vetrovi,
Skrito njih moči in mirno je sredi doline drevesce:

Tako podé za obilnim se blagom nevarnosti veče,
Varniše pa kraljuje življenje po ozkem domovji. —

Lepo je malo govoriti ter v času primérnem,
Ker to kaže, da deček je sramožljiv in razumen. —

Hočes izvedeti pot, po kateri se pride do slave?
Živi takó, da bodeš v resnici, kar češ veljati. —

Bal se šibe ne bo, kdor sluša ukaz učenikov,
Kdor zaničuje besedo, bal se nesrečen bo kazni. —

Srečen mladeneč, kteremu čednost leta prehaja!
Eden mim družega bolj ga povzdiga z zasluženó hvalo,
Videti vse ga želi, ter srečne mu dní prerokuje. —

Vredno pa se nikomur ne zdi govoriti z lenuhom,
Gerdo ga gledajo, zasmehovaje ga ljudstvo opravlja:
Lastni oče celó ga komaj prijazno pogleda. —

Tolikanj škodljive še niso v trenutku napake,
Toda sercu gladi pot k hudobiji navada. —

Primi se dobrega, naj ti s perva tudi je terdo:
Vadi pogostoma se, in sčasoma bode ti ljubo. —

Povzdiguje prejete dobrote hvaležen: storjene
Pa zmanjšuj, ter pusti, da jih razglašajo drugi. —

Kedar vidiš, da se korist bojuje s poštenjem,
Dvomiti nikdar ne smeš, da zmagati mora poštenje. —

Zlata krepost pogosto je skrita pod stergano sukno,
Pa neroglav se nerodnež tudi s škerlatom ogrinja. —

Nič ne stori zató, da hvalil bi svet te: pa vendar
Marno pečaj se z vsem, kar koli ti hvalo prinaša. —

Preveč bogastva ne ljubi, pa tudi ga v nemar ne puščaj,
Ker dasiravno prave sreče dati ne more,
Vendar je važna pomoč na potu skozi življenje. —

Skerbi, da tó zadovoljen uživaš, kar ti je dano,
Vendar takó, da iskati boljšega nikdar ne jenjaš. —

Pomni, kakó človeško vse mine ter je negotovo:
Da ne napihne sreča te kdaj, al ne stere nesreča. —

Malo naukov je téh: ali spolnovanje večletno
Sad čudovit ti boče rodilo v časovem tiru. —

Bog blagosloví začetek, On, ki vesoljnost obrača,
Z večnim ki sklepom kraljuje v nespremenljivi modrosti;
Njemu, mladeneč! pred vsem si prizadevaj dopasti,
Njemu prošnje pošiljaj v molitvi, ko zarja te zdrami,
In ko odpravljajš zvečer se v posteljo k sladkemu spanju. —

On ti dal boče zdravo teló in bistro razumnost,
Dal ti mnogo še boljšega boče — Le terdno zaupaj. —

Ti pa zmirom in vse obračaj v slavo Njegovo! —

V Rimu, novega leta dan 1578.

Poslovenil A. Umek.

Obljuba dela dolg.

Lancovo je vas na desnem bregu gorenske Save blizo Radolice. Na strani od vasi stoji lepa cerkvice sv. Lamberta. Pred sto letimi bil je tú večji gozd, kakor sedaj, ko vaščani bolj obdelujejo polje in travnike. Na koncu lancovske vasi bila je borna hišica in okoli nje mali vert. Tú je živel ubožna vertnarjeva vdova s svojo šestnajst let staro hčerko Nežico. Njuna hiša je bila en del pristave bližnjega Pustega grada, kamor ste hodili na grajščinsko polje delat. Hčerka Nežica je oskerbovala domači vertec in posebno rada gojila lepe cvetice, ki jih je po svojem rajnkem očetu podedovala. Stara resnica je, da, kdor ima rad cvetice, ima navadno tudi dobro serce. Taka je bila tudi Nežica — nedolžna in pohlevna kakor njene ljubke cvetice. Toda tudi med najmirnejše cvetice se rado vrine bodeče ternje, ki vertnarja rani. Tako je bilo tudi tukaj. Nežina mati po nekem prehlajenji hudo zbolé, in se uležje, da več ne vstanejo. Uboga deklica milo joka pri smertnej postelji svoje ljubeznjive matere, ktera jej z zadnjimi močmi še tako-lé naroča: „Ljuba Nežica! vidim, da boče kmalo bila moja zadnja ura, in pojdem k rajnkemu očetu. Spolnila si že 16. leto, in že veš, kaj je prav in ljubo Bogu in ljudem. Živi tako, kakor sem te vselej učila. Ostani vedno dobra, pohlevna in nedolžna kakor tvoje cvetice na vertu tako dolgo, da prideš za menoj v prelepi rajski vertec. — Še nekaj te prosim, ljuba moja hčerka, obljubi mi, da mi spolniš! Vsako leto na vernih duš dan deni na moj grob najlepšo cvetico, ki jo bočeš še imela v vertu, ter moli za mé, in jaz te bodem blagoslovila in za te pri Bogu prosila.“ — Nežica obljubi to, in s solzami moči merzla materna lica. Mati so umerli.

Dve leti ste minule in Nežica je bila še vedno živa podoba svojih lepih cvetic v vertu. Po maternej smerti služila je pri oskerbniku grajske pri-